

21. 12. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zdanění fondů a podfondů - 5 % nebo 19 %?

Městský soud se ve svém rozhodnutí z 31. srpna 2023 zabýval otázkou zdanění podfondů investičních fondů. Soudní spor byl veden mezi Odvolacím finančním ředitelstvím a DEKINVEST, investiční fond s proměnným základním kapitálem, a.s., která zde jednala na účet svého podfondu DEKINVEST podfond Alfa. Obsahově spor narážel na výklad pravidla obsaženého v § 17b zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o daních z příjmu“), které ve spojení s § 21 zákona o daních z příjmu umožňuje zdanit příjmy výhodnější sazbou 5 %, oproti standardní sazbě zdanění 19 %.

Skutková podstata sporu - doplacení daně a penále

Fondu DEKINVEST byla prostřednictvím platebních výměrů Specializovaným finančním ředitelstvím uložena povinnost doplatit daň z příjmu právnické osoby za období 2016 až 2020, včetně úroků z prodlení. Částka, kterou měla společnost za toto období uhradit, dosahovala výše cca 250 milionů. Specializované finanční ředitelství poukázalo na to, že podfond danil své příjmy sazbou 5 %, přestože měl danit 19 %. Fond DEKINVEST s takovýmto postupem Specializovaného finančního ředitelství nesouhlasil, a proto se obrátil na soud, kde se domáhal zrušení povinnosti daň doplatit.

Relevantní právní úprava

Základní pravidlo, které umožňuje využít sazbu 5 %, je obsaženo v § 21 odst. 4 zákona o daních z příjmu: „Sazba daně činí u základního investičního fondu 5 %.“ Avšak je nutné, aby byl podfond/fond řazen do kategorie „základní investiční fond“.

Pravidla pro zařazení do množiny základních investičních fondů jsou obsažena v § 17b zákona o daních z příjmu, který v odst. 1 písm. a) stanovuje, že základním investičním fondem se rozumí: „investiční fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, jehož akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, pokud - žádný poplatník daně z příjmů právnických osob s výjimkou Světové banky, Mezinárodního měnového fondu, Evropské investiční banky, jiné mezinárodní finanční organizace, státu, centrální banky nebo právnické osoby jimi ovládané nemá podíl na základním kapitálu tohoto investičního fondu 10 % nebo více; podíly spojených osob, které jsou poplatníky daně z příjmů právnických osob, se pro tyto účely splnění této podmínky považují za podíly jednoho poplatníka; tato podmínka se považuje za splněnou i v případě, kdy je překročena povolená výše podílu na základním kapitálu po dobu kratší než polovina zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání, nebo po dobu kratší než 6 měsíců, je-li zdaňovací období delší než 12 měsíců, a neprovozuje živnostenské podnikání za podmínek stanovených živnostenským zákonem“.

V písm. c) stejného ustanovení je uvedeno: „investiční fond a podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy investující v souladu se svým statutem více než 90 % hodnoty svého majetku do [...]“, přičemž dále je specifikováno 8 druhů konkrétních aktiv.

Argumentace dotčených stran

V rámci žaloby se fond DEKINVEST pokoušel soud přesvědčit, že je 5% zdanění možné v jeho

případě dosáhnout několika způsoby. Svou argumentaci opíral zejména o tvrzení, že spadá do kategorie tzv. „základní investiční fond“ tak, jak jej chápe zákon o daních z příjmu. S tímto tvrzením spojoval nárok na snížené zdanění (§ 21 zákona o daních z příjmu). Uvedené fond DEKINVEST opíral primárně o to, že investiční akcie podfondu Alfa byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu.

Specializované finanční ředitelství naopak tvrdilo, že podfond Alfa do kategorie základní investiční fond nespadá, a není tedy možno využít zvýhodněnou sazbu daně tak, jak tvrdí fond DEKINVEST. V rámci sporu Specializované finanční ředitelství poukázalo na možnost podfondu být řazen do kategorie základní investiční fond, a tak danit výhodněji, a to v případě, že podfond v souladu se svým statutem investuje více než 90 % hodnoty svého majetku do specificky určených aktiv.

Postoj městského soudu

Městský soud se v tomto případě přiklonil na stranu Specializovaného finančního ředitelství, kdy uznal, že podfond Alfa měl danit sazbou 19 %. Soud v rámci svého rozhodnutí poukázal na skutečnost, že zákon o daních z příjmu rozeznává v § 17b mezi pojmy investiční fond a podfond, což znemožňuje podfondu Alfa být pro účely zdanění kategorizován jako základní investiční fond, když ust. § 17b odst. 1 písm. a) je aplikovatelné jen na investiční fond, nikoliv na podfond investičního fondu.

DEKINVEST dále argumentoval § 37c zákona o daních z příjmu, který zní: „*Ustanovení tohoto zákona vztahující se na otevřený podílový fond a podílový list se použijí obdobně také pro podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem a investiční akcii.*“ Soud se s touto argumentací neztotožnil, přičemž uvedl, že zaměňovat označení fond a podfond lze jen v určitých případech, zejména tehdy, kdy specifické ustanovení samo nerozlišuje mezi fondem a podfondem – jako tomu je u § 17b.

Soud také neuznal argumentaci, že pojem fond a podfond lze zaměnit na základě Zákona o investičních společnostech a investičních fondech, který připouští slučitelnost těchto pojmů. Městský soud shledal, že takovéto zaměnění je možné pouze pro účely výkladu zákona č. [240/2013](#) Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, nikoliv pro účely zákona o daních z příjmu.

Do značné míry tak byla soudem přijata argumentace Finančního úřadu. Jedinou možností, jak by mohl podfond využít v dané situaci sazby 5 %, je situace, kdy investuje 90 % objemu svého majetku do specificky daných investičních nástrojů.

Možné dopady v praxi a novelizace § 17b zákona o daních z příjmu

Tento rozsudek tak ukázal, že jedinou možností, jak mohou podfondy aktuálně danit své příjmy výhodněji, je pravidlo popsané v § 17b odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů. Také bylo stanoveno, že je možné, aby podfondům byla daň vyměřena zpětně, což může do jisté míry zasáhnout jejich podnikatelské plány. Obecně tedy lze říct, že podfondy by v rámci jistoty měly danit sazbou 19 %, nejsou-li si jisty, že plní výše popsané podmínky investic 90 % majetku do specifických investičních nástrojů.

Aktuálně je v legislativním procesu navrhovaná změna zmiňovaného § 17b odst. 1 písm. a), která má za cíl rozšířit kategorii tzv. základních investičních fondů, což umožní snazší využití 5% zdanění, když tu z hlediska obecného ratic neshledáváme důvod pro takovou odlišnost (proč § 17b odst. 1 písm. a) má dopadat jen na SICAV bez podfondů). Byla-li by tato situace posuzovaná dle navrhovaných změn, fond DEKINVEST, resp. jeho podfond, by měl znatelně vyšší šance na obhájení svého postupu. Proces projednávání těchto změn v rámci Poslanecké sněmovny je však téměř na

samém začátku. Aktuální znění těchto změn počítá s účinností od 1. července 2024.

Jakub Polášek,
právní praktikant

Mgr. Ivo Šilha,
partner a advokát

Greats.

[Greats advokáti, s.r.o.](#)

Národní 973/41
110 00, Praha 1

e-mail: law@greats.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)